

Een zomers impressionist

Max Liebermann, t/m 24 juni, Gemeentemuseum, Den Haag, 070-3381111, www.gemeentemuseum.nl

De Duitse schilder Max Liebermann spendeerde eind 19de eeuw heel wat zomers in Nederland. Dat is terug te zien in zijn grote verzameling zomerse schilderijen, waaronder *Rustpauze in het Amsterdamse weeshuis* (1881-1882), hier afgebeeld, waarmee hij lof oogstte van Berlijn tot Parijs. In de donkere tijden rond de Eerste Wereldoorlog

was Liebermanns zonnig impressionisme een welkome afleiding. De tentoonstelling volgt zijn ontwikkeling van realist tot impressionist, met veel werken die normaal gesproken de Duitse collecties nauwelijks verlaten.

Karaktervolle tronies

Etsen uit de collectie van Het Rembrandthuis t/m 27 mei en 2 juni t/m 2 september 2018, Museum Het Rembrandthuis, 020-5200400, www.rembrandthuis.nl

Bedelaars, straatmuzikanten, karaktervolle tronies... Rembrandt van Rijn was een scherp observator van mensen, van de gewone dingen. De Hollandse meester heeft, behalve schilderijen, een enorme hoeveelheid etsen geproduceerd. Deze schetsmatige werken vallen op door hun directheid en bewijzen Rembrandts opmerkelijke waarnemingsvermogen. De etsen op papier zijn behoorlijk kwetsbaar en mogen niet lang aan het licht worden blootgesteld. De grote verzameling in het Rembrandthuis wordt daarom in twee delen tentoongesteld, elk met een verschillende selectie scènes uit het dagelijks leven van de 17de eeuw.

Hommage voor Slag om Arnhem

For Valour t/m 1 oktober, Airborne Museum Hartenstein, Oosterbeek, 026-3337710, www.airbornemuseum.nl

De luchtlanding en veldslag rond Arnhem van 17 tot 25 september 1944 was de grootste operatie op Nederlands grondgebied in de Tweede Wereldoorlog, en was onderdeel van Operatie Market Garden. De brug over de Rijn kon helaas niet worden ingenomen; de operatie mislukte en Nederland moest de hongerwinter het hoofd bieden. Desondanks kregen vijf Britse militairen de prestigieuze onderscheiding het 'Victoria Cross', voor hun moed en heldendaden tijdens de Slag om Arnhem. Hun aangrijpende verhalen worden verteld in For Valour, waar voor het eerst alle vijf de medailles samen te zien zijn, en eventjes 'thuis' zijn in Arnhem.

Rijksmuseum van Oudheden bestaat 200 jaar

Al 200 jaar van nu t/m 2 september, Rijksmuseum van Oudheden, Leiden, 071-5163163, www.rmo.nl

Het Rijksmuseum van Oudheden werd in 1818 opgericht, dit jaar dus twee eeuwen geleden. Om dit te vieren organiseert het museum 200 verschillende events, waaronder deze overzichtstentoonstelling over de veranderende wereld tussen 1818 en 2018 en hoe het museum mee veranderde. Opmerkelijke

ontwikkelingen en gebeurtenissen worden belicht, evenals voorwerpen uit eigen collectie die niet eerder in het museum te zien waren. Tot eind juni zijn er nog activiteiten als een workshop *Oude talen voor dummies* of een nachtelijk bezoek aan het Rijksmuseum van Oudheden na sluitingstijd.

Zwart wit grijs

De Nederlandse politie in de Tweede Wereldoorlog t/m 4 november, PIT Veiligheidsmuseum, Almere, 036-8446637, www.pitveiligheid.nl

In het kader van het Jaar van het Verzet staat – verrassend – ook de Nederlandse politie tijdens de Tweede Wereldoorlog in de schijnwerpers. Zij kwam door de Duitse bezetting in een lastig parket: enerzijds moest ze de Nederlandse bevolking beschermen, anderzijds kon zij niet anders dan de verordeningen van Nazi-Duitsland uitvoeren. Tussen

collaboratie en verzet (zwart en wit, respectievelijk), zat een aanzienlijk grijs gebied. Hoe ging de Nederlandse politie om met de onderdrukking? In persoonlijke verhalen en objecten, zoals een authentieke radio van de Gemeentepolitie Apeldoorn die tijdens de bezetting illegaal is achtergehouden, worden de uiteenlopende ervaringen getoond.

‘Het leeft!’

Frankenstein: op weg naar een nieuwe mens t/m 28 oktober, Rijksmuseum Boerhaave, Leiden, 071-7519999, www.rijksmuseumboerhaave.nl

De elektriseermachine uit 1800 was één van de eerste apparaten waarmee elektrische lading kon worden gemanipuleerd. In het begin van de 19de eeuw werd weleens gedacht dat elektriciteit gebruikt kon worden om overleden mensen weer te laten leven. Mary Shelley schreef 200 jaar geleden Frankenstein, een beroemd en veelvuldig nagevolgd en verfilmde verhaal over een schepsel dat tot leven

wordt gebracht met behulp van elektrische schokken. Een verhaal dat eigenlijk gaat over de vraag: wat maakt ons tot mens? Een kwestie die gezien alle technologische mogelijkheden rond robots van vandaag nog steeds van belang is. En hoe zal de technologie ons leven in de toekomst beheersen? De wereld van Shelley en van dokter Frankenstein komt weer tot leven in museum Boerhaave.

Leonora (Rachel) Teixeira d'Andrade toont haar liefde voor het Huis van Oranje met een oranjeappel. Door Johannes Vollevens II (1745).

Joden en het Huis van Oranje

t/m 30 september, Joods Historisch Museum, Amsterdam, 020-5310310, www.jck.nl

In de 400-jaar oude relatie tussen Joden en de Oranjes vinden we sterke loyaliteit én bittere teleurstelling. Rond 1600 vestigden zich rijke Portugese Joden in de Republiek. Als kooplieden en bankiers leenden ze geld uit aan de stadhouders en er ontwikkelde zich gaandeweg onderling vriendschappen. In de 18de en 19de eeuw steunde de Joodse gemeenschap de Oranjes, die naar Joods gevoel garant stonden voor de vrijheid. Het rond 1900 opkomend socialisme, dat veel Joden aantrok, knaagde aan de Oranjeliefde, maar de Tweede Wereldoorlog werd

een dieptepunt in de relatie. Veel Joden vonden dat het koningshuis, met name koningin Wilhelmina, te weinig voor hen opkwam. Met ruim 100 kunstwerken, ceremoniële voorwerpen, meubels, foto's, documenten, boeken, authentieke film- en geluidsfragmenten vertelt het museum dit verhaal. Een bijzonder bruikleen komt van het Koninklijk Huisarchief in Den Haag: de hanger die koning Willem III in 1879 als huwelijksgeschenk gaf aan zijn tweede echtgenote Emma. Hij was gemaakt door de Joodse diamantslijper Mozes Eliazar Cohen Tartaas de Vries jr.